

SPRAWOZDANIE
Z GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021 – 2026

ZA ROK 2023

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2026 zwany dalej Programem został przyjęty do realizacji uchwałą Nr XL/366/2021 Rady Miejskiej w Pułtusk z dnia 29 marca 2021 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026.

Od wielu lat na terenie gminy Pułtusk podejmowane są działania mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Powyższy Program stanowi interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na poziomie Gminy Pułtusk.

Głównym celem Programu jest podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe założone w Programie zakładają:

1. Inicjowanie i wspieranie działań polegających na podniesieniu świadomości mieszkańców gminy w zakresie przemocy w rodzinie.
2. Kompleksową pomoc rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy.
3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cele działań i przewidywane efekty realizacji programu odnoszą się do obszarów:

- **profilaktyki** – promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
- **edukacji** – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków, informowanie o możliwych formach pomocy;

- **interwencji** – przerwanie przemocy, ochrona ofiar, izolacja i oddziaływanie na sprawców;
- **wspierania** – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u ofiar przemocy, uświadamianie praw i możliwości rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, prawną i socjalną.

Adresatami programu są:

osoby dotknięte przemocą z terenu gminy Pułtusk, w tym: dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy pozostający w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne, osoby, które stosują przemoc, świadkowie przemocy w rodzinie, służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Podmioty realizujące Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2023 roku:

1. Urząd Miejski w Pułtusku.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku.
3. Zespół Interdyscyplinarny w Pułtusku.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku.
5. Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku.
6. Prokuratura Rejonowa w Pułtusku.
7. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtusku.
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku.
9. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Pułtusku.
10. Poradnie Terapii Uzależnień.
11. Placówki oświatowe.
12. Placówki służby zdrowia.

Sukces Programu w dużej mierze zależy od zaangażowania instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, ale duży wpływ na jego skuteczność mają także sami mieszkańcy Gminy Pułtusk.

W oparciu o cele zawarte w Programie określono podstawowe zadania do realizacji w obszarze: profilaktyki, edukacji, interwencji oraz wspierania rodziny w Gminie Pułtusk.

W związku z tym poniżej został przedstawiony zakres realizacji ww. Programu przez

poszczególne podmioty.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w roku sprawozdawczym realizował zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny zajmowali się problemami, które zagrażały prawidłowemu funkcjonowaniu społeczeństwa i starali się rozwiązywać problemy w rodzinach, które niekorzystnie wpływały na sytuację materialną ludzi i społeczeństwa. Dlatego praktyka pracy socjalnej obejmowała profesjonalną pomoc dla jednostek, rodzin, grup i społeczności, aby wzmocnić lub przywrócić ich zdolność do optymalnego funkcjonowania i stworzyć sprzyjające temu warunki społeczne. Pracownicy socjalni podejmowali działania na wielu płaszczyznach pracy socjalnej. Świadczyli na rzecz rodzin doświadczających przemocy systematyczną pracę socjalną opierającą się na wszelkiego rodzaju poradnictwie, m.in.: prawnym, ekonomicznym, psychologicznym, pedagogicznym, a także na podejmowaniu różnych interwencji w celu załatwienia trudnych spraw rodzinnych, takich jak: kierowanie sprawców przemocy uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe. Pracownicy socjalni uczestniczyli w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych w ramach funkcjonującego Zespołu Interdyscyplinarnego, systematycznie monitorowali rodziny, w których dochodziło do konfliktów, niejednokrotnie prowadzili pierwsze mediacje oraz podejmowali działania interwencyjne. Osoby pokrzywdzone każdorazowo informowane były przez pracowników socjalnych o instytucjach niosących pomoc osobom doświadczającym przemocy. W siedzibie Ośrodka zamieszczono informację z numerami telefonów instytucji i placówek działających na rzecz osób pokrzywdzonych.

Z pomocy **Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2023 roku** w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych skorzystały **385 rodziny** o liczbie **816 osób** w tych rodzinach. Środowiskową pracą socjalną zostały objęte **562 rodziny** o liczbie **1151 osób** w tych rodzinach.

Dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo korzystały z usług opiekuńczo – wychowawczych prowadzonych przez placówkę wsparcia dziennego – świetlicę „Słonecznikowa Brać” działającą przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku. Świetlica „Słonecznikowa Brać” funkcjonowała przez cały rok, z miesięczną

przerwą w okresie wakacyjnym. Dzieci przyjmowane były na zajęcia świetlicowe po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz na podstawie skierowania wydanego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk. Pobyt w placówce był nieodpłatny. W roku sprawozdawczym zostało skierowanych 26 dzieci z rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Zespół Interdyscyplinarny w Pułtusk

Dążąc do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, zarządzeniem Nr 39/2011 Burmistrza Miasta Pułtusk z dnia 11 kwietnia 2011 roku powołano Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, nałożono na gminy obowiązek znowelizowania przepisów dotyczących trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. W dniu 26 lipca 2023r. uchwałą NR LXXXIII/703/2023 Rady Miejskiej w Pułtusk określono tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusk. W dniu 19 września 2023r. podpisano porozumienia o współpracy z instytucjami, których przedstawiciele zostali zgłoszeni do pracy w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego tj.: Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusk, Komendą Powiatową Policji w Pułtusk, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk, Szpitalem Powiatowym Gajda-Med w Pułtusk, Publiczną Szkołą Podstawową nr 4 im. Ireny Szewińskiej Pułtusk, Fundacją Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart”. W dniu 21 września 2023r. Zarządzeniem Burmistrza Miasta Pułtusk nr 628/2023 powołano członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusk. W trakcie pierwszego posiedzenia w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk dokonano wyboru przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, przyjęto również Regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusk oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych.

W roku sprawozdawczym zadaniami Zespołu było tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz

integrowanie i koordynowanie działań podmiotów organizacji pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych i prokuratorów w ramach zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W 2023 roku członkowie Zespołu systematycznie brali udział w posiedzeniach, na których omawiano realizację procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy Pułtusk, a także realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026. W okresie sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W trakcie prac Zespołu omawiano tematykę zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Pułtusk, interpretowano akty prawne, według których podejmowane były działania na rzecz przeciwdziałania przemocy. Analizowane były również zadania, jakie spoczywały na członkach Zespołu Interdyscyplinarnego i grupach diagnostyczno-pomocowych oraz zagadnienia dotyczące procedury „Niebieskie Karty”. Spotkania Zespołu miały na celu poprawę sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu.

Zespół Interdyscyplinarny działał w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Działania te polegały na rozpoznaniu zaburzeń życia rodzinnego wywołanych stosowaniem przemocy i nadużywaniem alkoholu, ułożeniem planu pomocy oraz podjęciem działań interwencyjnych. W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku wpłynęło 38 Niebieskich Kart – A, sporządzonych przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę, tj: Policję – 36, MOPS – 2. W związku z wpływającymi do Zespołu Interdyscyplinarnego sprawami odbyło się 155 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych. Praca grup prowadzona była w zależności od zgłaszanych potrzeb i skupiała się na rozwiązaniu specyficznych problemów w konkretnej rodzinie. Na spotkania zapraszane były osoby doświadczające przemocy domowej oraz wzywane były osoby stosujące przemoc. Na posiedzeniach grup z wezwanymi osobami prowadzone były rozmowy, wypełniano formularze „Niebieskie Karty” część C oraz część D, opracowywano plan pomocy oraz podejmowano stosowne działania wobec osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. W rodzinach systematycznie prowadzony był monitoring sytuacji życiowej przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku. Dzieci z rodzin, w których występował problem przemocy były objęte pomocą pedagogów szkolnych. W ramach posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych zostało sporządzonych 34 Niebieskich Kart - C z osobą doznającą przemocy domowej i 23 Niebieskich Kart - D z osobą stosującą przemoc domową. W 2023 r. zostało zakończonych

39 spraw w ramach procedury „Niebieska Karta”, w tym 14 z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań oraz 25, gdzie ustała przemoc domowa i zaistniało uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W 2023 roku w stosunku do roku 2022 liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” uległa zmniejszeniu o 11, zaś w stosunku do 2021 roku pozostało na tym samym poziomie.

Zespół Interdyscyplinarny zajmował się również rozpowszechnianiem informacji o możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W szkołach i instytucjach na terenie naszej gminy rozpowszechniane były plakaty i ulotki o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

W roku sprawozdawczym członkowie Zespołu i pracownicy tut. Ośrodka podnosili swoje kompetencje i uczestniczyli w szkoleniach:

- w dniu 6 lutego 2023r. szkolenie on-line pt. „Problematyka przeciwdziałania przemocy w świetle znowelizowanych przepisów Regulacje 2023”;
- w dniach 10 maja 2023r. i 14 czerwca 2023r. udział w cyklicznych szkoleniach stacjonarnych pt; „Zmiana Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw- praktyczne omówienie i porównanie do obecnego stanu prawnego. Jak zmiany wpłyną na dotychczasową pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych" część 1, oraz "Aspekty administracyjno-prawne systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Narzędzia prawne w rękach grupy diagnostyczno-pomocowej oraz poszczególnych ich członków. Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w świetle proponowanych zmian w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.", część 2, które odbyły się w Ratuszu Dzielnicy Białołęka zorganizowane przez Zarząd Mazowieckiego Forum Ośrodków Pomocy Społecznej przy stowarzyszeniu BORIS;
- w dniu 29 czerwca 2023r. szkolenie na temat: „ Zmiany Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych Ustaw- praktyczne omówienie i porównanie do obecnego stanu prawnego. Jak zmiany wpływają na dotychczasową pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych. Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w świetle proponowanych zmian w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, które odbyło się w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Winnicy.

Zespół Interdyscyplinarny w Pułtusk przy współudziale Urzędu Miasta Pułtusk zorganizował dwudniowe szkolenie pt. „Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Dokumentacja, wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI i grup D-P.”, które odbyło się w dniach 7-8 grudnia 2023r w Centrum Dziedzictwa Kulturowego w Pułtusk przy ul. Rynek 13. Na szkolenie zostali zaproszeni przedstawiciele wszystkich instytucji z terenu gminy Pułtusk zobligowani do współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Szkolenie poprowadził Marek Mudant – doktor nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie - specjalista z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W roku sprawozdawczym kontynuowano współpracę z Fundacją Compassio, która prowadziła „Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem” w Pułtusk przy ul. Mickiewicza 36B. Ww. punkt zapewniał pomoc prawną, psychologiczną, materialną dla osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz świadków przestępstwa finansowaną ze środków Funduszu Sprawiedliwości. Pracownicy socjalni na bieżąco informowali zgłaszające się do siedziby Ośrodka osoby o możliwości skorzystania z pomocy ww. punktu oraz udostępniali broszury informacyjne.

Rodziny doświadczające przemocy miały możliwość korzystania z pomocy w **Interdyscyplinarnym Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym dla Ofiar Przemocy Domowej**, którego celem jest pobudzenie wrażliwości na drugiego człowieka i samego siebie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy ofiarom przemocy domowej, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy domowej oraz zintegrowanie działań poszczególnych instytucji gminnych na rzecz ochrony i pomocy ofiarom przemocy domowej. Z profesjonalnej pomocy lub wsparcia ekspertów: prawnika i psychologa skorzystało 69 rodzin o liczbie osób 141 w tych rodzinach. Najczęściej zgłaszane problemy podczas pełnionych dyżurów psychologa i prawnika dotyczyły przemocy psychicznej i fizycznej w rodzinach, alkoholizmu jednego z członków rodziny, warunków mieszkaniowych, spraw rozwodowych i alimentacyjnych. Porady obejmowały propozycje działań koniecznych do dokonania zmiany sytuacji życiowej. Działania indywidualne dostosowane były zawsze do potrzeb klienta. Ofiarom przemocy udzielano porad i konsultacji mających na celu przerwanie przemocy poprzez kierowanie do właściwych instytucji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku w 2023 roku realizowała następujące działania w zakresie zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

1. Podejmowała działania profilaktyczne, interwencyjne i zaradcze kierując wnioski do Sądu Rejonowego w Pułtusku o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczniczym (15 wniosków).
2. Podejmowała rozmowy motywujące do podjęcia dobrowolnej terapii odwykowej (38 osoby) oraz konsultacje w zakresie występowania problemu alkoholowego w rodzinach (29 rodzin).
3. Dystrybuowała w sposób ciągły materiały informacyjno – edukacyjne (ulotki, plakaty) dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku

W 2023r. Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku w ramach działań profilaktycznych, zaradczych oraz interwencyjnych, podejmowała działania w zakresie indywidualnej pomocy dla osób doznających przemocy. Policjanci podczas przeprowadzania interwencji domowych informowali osoby pokrzywdzone o przysługujących im prawach oraz instytucjach, które niosą pomoc osobom doznającym przemocy domowej, jak również o procedurze „Niebieskie Karty” i związanym z nią nadzorze dzielnicowego nad rodziną. Rodziny, w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty” były co miesiąc odwiedzane przez dzielnicowego, natomiast w rodzinach, w których było podejrzenie stosowania przemocy w stosunku do nieletnich, do wizyt włączali się policjanci z Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii.

Policjanci, którzy ujawnili przemoc w rodzinie stosowali działania zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji, a w przypadku ujawnienia przestępstwa przemocy w rodzinie Policjanci podejmowali działania zgodnie z Kodeksem Postępowania Karnego.

W ramach działań profilaktycznych Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku współpracowała z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku. Stworzyło to możliwość szybkiego udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz szansę dopasowania rodzaju pomocy do aktualnych potrzeb. Policjanci podczas spotkań

profilaktycznych w placówkach oświatowych poruszali temat przemocy w rodzinie, a także przemocy rówieśniczej. Ponadto Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku współpracowała z lokalnymi mediami, prowadziła stronę internetową, portal społecznościowy Facebook, na których zamieszczała aktualne informacje o charakterze edukacyjnym.

W 2023 roku Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku założyła 36 Niebieskich Kart, które zostały przekazane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku.

Prokuratura Rejonowa w Pułtusku

W ramach działań na rzecz skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie w 2023 r. Prokuratura Rejonowa w Pułtusku, badała wszystkie sygnały i informacje dotyczące przemocy w rodzinie w postępowaniach karnych, poprzez między innymi stosowanie odpowiednich środków zapobiegawczo – izolacyjnych (tymczasowe aresztowanie) oraz nie izolacyjnych (np. dozór policji, nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakaz zbliżania się do osoby pokrzywdzonej), jak również cywilnych, m.in. poprzez kierowanie wniosków o leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu, o zawieszenie władzy rodzicielskiej, o kontrolę władzy rodzicielskiej, skierowanie na badania lekarskie osoby posiadającej uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi. Prokuratorzy udzielali szczegółowych informacji i pouczeń dotyczących uprawnień pokrzywdzonych, w tym wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Ponadto w budynku Prokuratury udostępnione zostały wykazy instytucji i organizacji pozarządowych udzielających pomocy ofiarom przestępstw.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtusku

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtusku w 2023 r. w ramach swoich obowiązków służbowych prowadził sprawy, w których Sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską nad małoletnimi poprzez nadzór kuratora sądowego. W dużej części tych spraw występowały problemy przemocy w rodzinie i agresji. Ponadto kuratorzy prowadzili systematyczny monitoring u skazanych pozostających w okresie próby, wobec których sąd zastosował warunkowe zawieszenie postępowania, bądź warunkowe umorzenie postępowania. Jednocześnie w przypadku sprawców przemocy w rodzinie stosowane były

areszty tymczasowe, a jeżeli zachodziło prawdopodobieństwo stosowania przemocy w rodzinie zastosowane wcześniej były przedłużane.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie podejmowało następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

1. Współpracowano z Sądem Rejonowym w Pułtusku, kuratorami, Prokuraturą Rejonową w Pułtusku, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, placówkami medycznymi, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkołami w zakresie profilaktyki, ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
2. Przeprowadzono trzy spotkania profilaktyczno-edukacyjne dla rodzin zastępczych z zakresu przeciwdziałania, rozpoznawania i radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy, przemocy rówieśniczej (1 spotkanie - 9 osób, 2 spotkanie – 11 osób, 3 spotkanie – 8 osób).
3. Upowszechniano informację o Stowarzyszeniu dla Rodzin „Poradnia Rodzinna” skierowaną do osób potrzebujących pomocy psychologicznej, w tym także dla osób doznających przemocy w rodzinie.
4. Prowadzone było poradnictwo specjalistyczne dla ofiar przemocy w zakresie pomocy psychologicznej (4 konsultacji), rodzinnej (1 konsultacja), prawnej (9 konsultacji).
5. Upowszechniane były ulotki, broszury plakaty zawierające informacje dotyczące przemocy.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Pułtusku

Działania podejmowane przez instytucję na rzecz zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie w 2023r.:

1. Organizowano kampanie, konferencje, pogadanki uwzględniających problematykę przemocy w rodzinie i agresji.
2. Prowadzono tematyczne zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży ukierunkowane na eliminowanie zachowań ryzykownych, przeciwdziałanie przemocy i agresji:
-zajęcia dla uczniów rozwijające funkcje emocjonalno – społeczne (28 uczniów);

- zajęcia psychoedukacyjne „Wspieranie kompetencji emocjonalno-społecznych” (60 uczniów);
- zajęcia warsztatowe z zakresu doradztwa zawodowego (25 uczniów);
- zajęcia dla dzieci: „Rodzaje umysłów i stymulacji polisensorycznej”, (70 dzieci);
- udział w Lokalnej Burzy Mózgów: Każde doświadczenie jest w życiu pożyteczne;
- konsultacje psychologiczne dla dzieci i uczniów z trudnościami emocjonalnymi;
- interwencje kryzysowe.

3. Prowadzone były pogadanki, prelekcje i warsztaty dla rodziców:

- spotkanie dla rodziców: „Zachowania niepożądane u dzieci – jak radzić sobie z nimi w domu?” (50 osób);
- udział pracowników Poradni w spotkaniu: „Rodzinne Poniedziałki”;
- interwencji kryzysowe.

4. Prowadzone były pogadanki, prelekcje i warsztaty dla nauczycieli:

- przeprowadzono szkolenie: „Diagnoza i pomoc pedagogiczna dzieci w wieku przedszkolnym”(8 osób);
- obserwacja niepożądanych zachowań u dzieci celem dalszych ustaleń pomocowych (8 osób);
- wspierano zespół ds. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole (IPET);
- utworzono grupy wsparcia dla pedagogów i psychologów szkolnych oraz szkolnych doradców zawodowych (6 spotkań);
- prowadzone były konsultacje indywidualne w sprawie uczniów.

5. Prowadzone były konsultacje, a także organizowane spotkania terapeutyczne dla dzieci i rodziców dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, kryzysem wewnątrzrodzinnym, np. związanym z rozwodem rodziców.

6. Podejmowane były interwencje kryzysowe zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami.

7. Prowadzone były działania edukacyjno-informacyjne (dystrybucja ulotek, broszur, plakatów, informatorów); zamieszczano informacje o miejscach wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej (tablice informacyjne Poradni, strona internetowa, portal społecznościowy).

8. Prowadzona była współpraca z Sądem Rejonowym w Pułtusku w ramach prowadzonych postępowań (składane były wnioski o wgląd w sytuację rodzinną, przekazywane były opinie, informacje, osoby dotknięte przemocą objęte były wsparciem konsultacyjno-terapeutycznym).

9. Prowadzona była współpraca z Prokuraturą Rejonową w Pułtusku w ramach prowadzonych postępowań (przekazywane były opinie, informacje, a także osoby dotknięte przemocą objęte były wsparciem konsultacyjno-terapeutycznym).

10. Zgłoszono gotowość pracowników Poradni do prac w Zespole Interdyscyplinarnym działającym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku.

Zespół Przychodni Specjalistycznych AI - Med w Pułtusku

Zespół Przychodni Specjalistycznych AI – MED S.C. w Pułtusku, w strukturach którego funkcjonują: poradnia Zdrowia Psychicznego i poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz poradnia Leczenia Uzależnień, w ramach swojej działalności w 2023r. na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie podejmował następujące działania, które zostały zrealizowane w ramach świadczeń zakontraktowanych z NFZ dla osób powyżej 18 roku życia:

- organizowano wizyty lekarskie, konsultacje psychologiczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (2629 osób);
- udzielano porad terapeutycznych, prowadzono sesje grupowe dla osób uzależnionych od alkoholu (435 osób, 329 osób uzależnionych).

Podczas wizyt oraz konsultacji z lekarzem, psychologiem, terapeutą w trakcie sesji indywidualnych i grupowych omawiane były zagadnienia dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Łączna liczba wizyt zrealizowanych w 2023r. wyniosła 10614.

Szpital Powiatowy GAJDA- MED sp. z o. o. w Pułtusku

W roku sprawozdawczym w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie placówka podejmowała następujące działania:

1. Identyfikowane były sygnały świadczące o występowaniu przemocy.
2. Przeprowadzane były rozmowy umożliwiające rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania.
3. Osoby doznające przemocy w rodzinie informowane były o miejscach i zasadach wystawiania zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzajach uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, a w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa, np. śladów ciężkiego uszkodzenia ciała – powiadamiane były

organy ścigania.

4. Pracownik Szpitala uczestniczył w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku.

Ponadto pielęgniarki szkolne w przypadku zauważenia stosowania śladów przemocy na ciele dziecka (siniaki, wybroczyny), opisywały symptomy w karcie zdrowia dziecka i przekazywały swoje podejrzenia innym pracownikom szkoły (pedagog, psycholog, wychowawca, dyrektor).

Ośrodek Rehabilitacji PIO w Pułtusku

Ośrodek Rehabilitacji PIO w Pułtusku w 2023r. podejmował szereg działań na rzecz zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Ośrodek oferował możliwość skorzystania ze specjalistycznej terapii pedagogicznej, psychologicznej, terapii rozwijania kompetencji rodzicielskich, treningu umiejętności społecznych, konsultacji lekarskich w zakresie pediatrii, neurologii dziecięcej, psychiatrii dziecięcej, neurologopedii, pedagogiki. W 2023 roku Ośrodek Rehabilitacji PIO objął poradami i konsultacjami 225 osoby, udzielił w zakresie wczesnej identyfikacji zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży 55 konsultacji, objął 50 osób działaniami nastawionymi na prawidłowe wywiązywanie się z pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez rodziców i pełnienie ról społecznych.

Przedszkole Miejskie Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku

W Przedszkolu Miejskim Nr 4 w Pułtusku w 2023 roku podejmowane były następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

1. Realizowano programy edukacyjne adresowane do dzieci.
2. Organizowano pogadanki w grupach przedszkolnych.
3. Monitorowano sytuację rodzin poprzez współpracę przedszkola na rzecz przeciwdziałania przemocy.
4. Uczestniczono w pracy i spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku.
5. Uczestniczono w projekcie profilaktycznym „Miejsce wolne od przemocy” I Ogólnopolskie Stowarzyszenie Publicznych i niepublicznych Żłobków i Klubów Dziecięcych.
6. Opracowano i wdrożono: „Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem”.

Przedszkole Miejskie Nr 5

w Pułtusk

Działania, które były podjęte w 2023 roku przez placówkę na rzecz zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

1. Zorganizowano pogadanki w grupach przedszkolnych podczas zajęć edukacyjnych.
2. Zorganizowano trening umiejętności społecznych w ramach zajęć rewalidacyjnych.
3. Zrealizowano projekty edukacyjne: „Sztuka emocji” – projekt ogólnopolski, „Z kotem Amadeuszem przez świat wartości i emocji”.
4. Zorganizowano zajęcia wspierające poczucie własnej wartości
5. Zorganizowano trening umiejętności społecznych w grupach starszych prowadzony przez pedagoga specjalnego.
6. Udostępniano informację o działaniach profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy Pułtusk poprzez wywieszanie plakatów informacyjnych.
7. Prowadzone były rozmowy indywidualne z rodzicami oraz konsultacje z przedszkolnym psychologiem.
8. Organizowano projekt skierowany do rodziców, którego celem jest wspieranie rodziców w ich funkcji wychowawczej „Akademia rodzica”.
9. Zorganizowano szkolenie dla rodziców w ramach programu: „Miejsca wolne od przemocy”, dotyczące przeciwdziałaniu przemocy.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. bł. Jana Pawła II

w Płocochowie

W 2023 r. w celu zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie podjęte zostały następujące działania:

1. Rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach oraz możliwościach udzielania pomocy ofiarom przemocy (np. zamieszczanie informacji na grupach z rodzicami).
2. Organizowano spotkania z pedagogiem szkolnym na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Wdrażano prawidłowe zachowania i postawy wśród dzieci i młodzieży poprzez ustalanie klasowych i szkolnych zasad i umów zapobiegających agresji i przemocy.
4. W młodszych klasach i grupach przedszkolnych wychowawcy klas we współpracy z pedagogiem szkolnym prowadzili lekcje kształtujące świadomość dzieci na temat: jaką rolę

powinna odgrywać rodzina, jakie relacje powinny występować w prawidłowo funkcjonującej rodzinie poprzez odgrywanie scenek dramatycznych, projekcje filmów edukacyjnych.

5. Przeprowadzono zajęcia profilaktyczno – wychowawcze (w ramach godziny z wychowawcą), na których uczniowie nabywali umiejętności reagowania na zagrożenia i przemoc, rozwiązywania konfliktów z rówieśnikami, ponadto prowadzono zajęcia z pedagogiem szkolnym na temat hejtu w sieci, rozmowy indywidualne z uczniami, na których mogli oni poznać techniki relaksacyjne rozładowujące stres i napięcia emocjonalne.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przemiarowie

W 2023r. w celu podnoszenia świadomości uczniów i rodziców w zakresie przemocy w rodzinie podjęto następujące działania:

1. Podnoszono świadomość i wiedzę uczniów oraz rodziców poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno - informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy (brozury, gazetki, prezentacje, prelekcje).
2. Rozpowszechnione zostały na korytarzu szkolnym, na stronie internetowej numery telefonów zaufania, numery całodobowej infolinii dla dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli, adresy instytucji pomocowych działających na terenie gminy Pułtusk w zakresie profesjonalnej pomocy doświadczonych psychologów.
3. Przeprowadzono rozmowy przez wychowawców, pedagoga szkolnego i psychologa z uczniami oraz ich rodzicami w sytuacjach trudnych, udzielano wsparcia oraz pomocy.
4. Upowszechniane były wśród rodziców informacje w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy: psychologicznej, socjalnej i rodzinnej.
5. Prowadzona była profilaktyka wśród dzieci i młodzieży w zakresie agresji i przemocy, sposobów konstruktywnego rozwiązywania problemów.
6. Pedagog szkolny przeprowadzał indywidualne spotkania dyscyplinujące w sytuacjach zauważonych problemów i konfliktów rówieśniczych.
7. Przeprowadzono spotkania indywidualne i dyscyplinujące z pedagogiem szkolnym w sytuacjach zauważonych problemów i konfliktów rówieśniczych.
8. Realizowany był program profilaktyczny- „Emocje na 5!” w ramach Konkursu Wniosków na samodzielne wykonywanie zadań profilaktycznych przez jednostki organizacyjne Gminy Pułtusk.

9. Rozwijano pozytywne relacje społeczne między uczniami prowadząc zajęcia integrujące zespoły klasowe, wzmacniano zachowania prospołeczne, bezpieczeństwo uczniów, wzbogacano wiedzę uczniów nt. konsekwencji podejmowania zachowań ryzykownych, cyberprzemocy, koleżeństwa, przyjaźni, rodzajów emocji i sposobów radzenia sobie z nimi. Podjęte działania były realizowane w ramach Programu wychowawczo- profilaktycznego, zajęć z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem.
10. Prowadzono zajęcia warsztatowe z psychologiem i pedagogiem szkolnym nt. stresu, złości w starszej grupie przedszkolnej i w szkole podstawowej (w wybranych klasach, w których zauważono problemy), nt. konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.
11. Promowano zachowania, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy.
12. Podnoszono wrażliwość społeczności szkolnej (uczniów, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych) na zauważone akty przemocy w szkole.
13. Młodzież szkolna brała udział w międzyszkolnych konkursach profilaktycznych: Gminna Gala Profilaktyki Lokalnej w ZS nr 2 w Pułtusku, Lokalna Burza Mózgów w PSP nr 1 w Pułtusku.
14. Pedagog szkolny przeprowadzał diagnozę środowiska szkolnego w celu rozpoznania i wytypowania uczniów mogących stosować przemoc w szkole bądź będących ofiarami przemocy w szkole lub w rodzinie.
15. Rozpoznawano sytuację rodzinną uczniów w rodzinach z problemem alkoholowym, bądź niewydolnych wychowawczo.
16. Wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji zorganizowano pogadankę.
17. Uczniowie klas V i VI wzięli udział w programie „Fantastyczne możliwości”.
18. Uczniowie klas III wzięli udział w cyklicznych zajęciach w ramach „Ogólnopolskiego Projektu Edukacyjnego Sztuka Emocji”.
19. Zorganizowano i przeprowadzono loterię fantową z okazji „Międzynarodowego Dnia Szczęścia” dla dzieci z grup przedszkolnych oraz uczniów klas I-VIII.
20. Zorganizowano pomoc w postaci paczki żywnościowej i artykułów higienicznych dla rodziny dotkniętej przemocą.
21. Pedagog szkoły podnosiła swoje kompetencje w czasie Grup wsparcia psychologów i pedagogów z terenu gminy Pułtusk.

**Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kludyny Potockiej
w Pułtusk**

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i agresji podejmowane przez szkołę w 2023 roku:

1. Brano udział w kampaniach i programach profilaktycznych rekomendowanych przez MEN „Domowi Detektywi”, „Fantastyczne możliwości”, „Unplugged”.
2. Uczniowie brali udział w akcjach i kampaniach ogólnopolskich „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Bezpieczna szkoła, bezpieczny uczeń”.
3. Zrealizowano projekt: „Szkoła dla rodziców”, oraz „Lokalna burza mózgów”.
4. Zorganizowano spotkania edukacyjne ze specjalistami – psychologiem i pedagogiem w celu uwrażliwienia na potrzeby dzieci i młodzieży. Spotkania dotyczyły przemocy, motywacji i samodzielności.
5. Na bieżąco prowadzona była szczegółowa diagnoza i obserwacja uczniów przejawiających niepokojące zachowania, które mogą świadczyć o zaniedbaniu wychowawczym lub dysfunkcji środowiska rodzinnego (w tym przemocy w rodzinie).
6. Prowadzono pedagogizację rodziców, podczas konsultacji indywidualnych z wychowawcą i pedagogiem oraz podczas zebrań i dni otwartych, która ma na celu:
 - zdobycie wiedzy i umiejętności pomocnych w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i kształtowaniu relacji z dzieckiem;
 - pozbycie się nieefektywnych stereotypów i potocznych informacji dotyczących wychowania;
 - lepsze poznanie szkoły;
 - poprawę relacji z dzieckiem;
 - wzrost pewności siebie jako osoby kompetentnej;
 - przekonanie o podmiotowym traktowaniu dziecka w szkole;
 - możliwość poznania innych rodziców i wymiana doświadczeń;
 - integracja środowiska szkolnego.
7. Rozpowszechniane były informacje o instytucjach pomocowych oraz rady wychowawcze poprzez dystrybucję ulotek i broszur, informacji publikowanych na stronie internetowej lub Facebooku, wiadomości e-mail, prezentacji multimedialnych przekazywanych drogą elektroniczną podczas zebrań online.

**Zespół Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi
w Pułtusku**

W 2023 roku podejmowane były następujące działania w zakresie zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

1. Realizowane były programy wychowawczo – profilaktyczne rekomendowane przez PARPA, Szkolny Program wychowawczo- profilaktyczny: „Domowi Detektywi, czyli Jaś i Małgosia na tropie”, „Fantastyczne możliwości”.
2. Realizowane były spotkania dla rodziców w ramach programu: „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”.
3. Prowadzone były zajęcia na godzinach wychowawczych na temat przemocy w rodzinie. Celem zajęć było poszerzenie wiedzy młodzieży na temat różnych aspektów i przejawów przemocy ze strony rodziców i opiekunów lub rodzeństwa oraz rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji. Zajęcia dostarczały również informacji o tym, gdzie osoby doświadczające przemocy lub jej świadkowie mogą zwracać się o pomoc i wsparcie.
4. Zorganizowano zajęcia z udziałem przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji.
5. Diagnozowane były sytuacje i przeprowadzono systematyczne rozmowy wspierające, zaradcze, interwencyjne mające na celu minimalizowanie zjawiska przemocy.
6. Osobom dotkniętym przemocą udzielano informacji o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom, świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
7. Pedagog szkolny uczestniczył w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku.
8. Pracownicy placówki uczestniczyli w szkoleniach m.in. w ramach programu przemocowego: „Miejsce wolne od przemocy”, „Dziecko krzywdzone – jak poznać, jak reagować. Formy przemocy i reakcje dziecka na nią”, „Jak reagować na podejrzenie przemocy? – aspekty prawne”, „Procedura Niebieskie Karty od wszczęcia do zakończenia w świetle znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 9 marca 2023 r.”
9. Upowszechniane były materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy w rodzinie.
10. Upowszechniane były informacje o instytucjach oraz organizacjach udzielających pomocy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi

im. T. Kościuszki w Pułtusk

Działania profilaktyczne podejmowane przez szkołę w 2023r. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Odbyły się lekcje do wychowawcze, na których nauczyciele podejmowali z uczniami rozmowy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, upowszechniali wiedzę na temat obowiązujących w szkole norm i zasad, a także uczyli reagowania na ataki słowne, także online.
2. Prowadzone były konsultacje z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz krótkie interwencje w sytuacjach tego wymagających.
3. Wdrożono znaczne ograniczenia w ilości osób wchodzących do Szkoły z zewnątrz oraz kontrolowano tożsamość osób wchodzących do szkoły.
4. Prowadzono akcje i działania profilaktyczne dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. Systematycznie egzekwowano od uczniów stosowanie się do ustalonego wspólnie kodeksu zachowania w szkole i poza nią.
6. Zorganizowano trzy strefy na terenie szkoły, których celem było zapewnienie uczniom pozytywnego spędzania czasu w szkole, promocja zdrowia psychicznego. Strefy: strefę ciszy w czytelnicy, strefę dla najmłodszych oraz strefę relaksu na korytarzu szkolnym.
7. Odbył się konkurs wiedzy nt. Bezpiecznego Internetu „Bezpieczeństwo w sieci”.
8. Zorganizowano apel na temat bezpieczeństwa podczas wakacji letnich oraz ferii zimowych.
9. Zapewniono rodzicom, uczniom i nauczycielom dostęp do profilaktycznej platformy edukacyjnej „EduLyke”, zakupionej ze środków gminnych na pięć lat – od 2023r. (możliwość pracy indywidualnej i grupowej nad zagadnieniami psychoprofilaktycznymi w domu i szkole).
10. W najmłodszych klasach odbywały się zajęcia integracyjne, a w starszych klasach zorganizowano zajęcia poświęcone stymulowaniu rozwoju emocjonalno – społecznego, bajkoterapię mającą na celu radzenie sobie z trudnymi emocjami w zwalczaniu zachowań przemocowych, zajęcia warsztatowe z psychologiem i z pedagogiem nt. „Tolerancja”, „Przyjaźń”, a także warsztatowe zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych, Dzień Życzliwości.
11. W ramach zajęć profilaktycznych w dniu 4.10.2023r. odbyły się spotkania z sędzią Anną Marią Wesołowską z Polskiej Platformy Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Spotkania były skierowane do dzieci, rodziców oraz do pracowników i nauczycieli ze szkół i instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem w naszej Gminie.

12. Zrealizowano projekt SZKOLNA ŁAWKA PRZYJACIÓŁEK w ramach konkursu edukacyjnego „Akademii Dojrzewania Laktacyd”.
13. Wychowawcy klas zorganizowali spotkania z policją: „Przejawy i konsekwencje przemocy” oraz z kuratorem zawodowym: „Demoralizacja i jej skutki w prawie”.
14. Zorganizowana została prelekcja dla rodziców z kuratorem zawodowym.
15. Placówka na bieżąco współpracowała z Komendą Powiatową Policji i Sądem Rejonowym w Pułtusku – Wydziałem Rodzinnym i kuratorami sądowymi.
16. Pracownicy placówki systematycznie pogłębiali wiedzę i uczestniczyli w szkoleniach dotyczących zjawiska przemocy. W dniach 10-11.12.2023r. na temat Standardów Ochrony Małoletnich, w którym materiały i wiedza posłużyła do opracowania procedur szkolnych dotyczących ww. tematyki, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnych i ochronie małoletnich („ustawą Kamilkową”). Główne założenia zaprezentowano na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

**Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 z Klasami Sportowymi im. Ireny Szewińskiej
w Pułtusku**

W 2023 roku szkoła podejmowała następujące działania na rzecz zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

1. Zorganizowano w ramach programu profilaktycznego szkoły dla dzieci i młodzieży spotkania mające na celu edukację w zakresie kontaktów z dorosłymi (ochrona dzieci przed doświadczeniem przemocy, w tym przemocy seksualnej), wzmacniające poczucie własnej wartości i radzenia sobie w trudnych sytuacjach czy przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i budowanie pozytywnych kontaktów koleżeńskich, budowanie umiejętności radzenia sobie ze złością, wyrażania własnych emocji.
2. Zrealizowano program edukacyjno-profilaktycznym „#ŻyjDobrze”.
3. Zamieszczone zostały informacje i materiały edukacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na stronie internetowej szkoły.
4. Udostępniany został bezpłatny numer pomocowy - „Ramka pomocowa”.
5. Zorganizowano szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w ramach Niebieskiej Godziny Wychowawczej.
6. Monitorowano potrzeby uczniów dotkniętych przemocą.

7. Współpracowano z kuratorami społecznymi i zawodowymi, funkcjonariuszem policji ds. nieletnich i patologii, dzielnicowymi Powiatowej Komendy Policji w Pułtusku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku oraz asystentem rodziny.
8. Prowadzone zostało poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
9. Zrealizowano Program „Szkoła dla rodziców i wychowawców”.

Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego w Pułtusku

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, Zespół Szkół Zawodowych w 2023 roku realizował następujące zadania:

1. Prowadzono zajęcia warsztatowe dla uczniów klas pierwszych z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa „Bezpieczna szkoła” oraz warsztaty dla młodzieży pt. „Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego”, „Biorę odpowiedzialność”, „Pięś - nie jedź”.
2. Zorganizowano wycieczki do Aresztu Śledczego Białołęka jako forma profilaktyki przed zachowaniami ryzykownymi, w tym przemocą.
3. Przeprowadzono zajęcia dla młodzieży z zakresu przemocy fizycznej i psychicznej przez pedagogów szkolnych i psychologa.
4. Młodzież szkolną angażowano do działań związanych z udziałem w kółkach, konkursach, przedsięwzięciach szkolnych jako formy organizacji czasu wolnego, min: chór szkolny, zespół kreatywnej młodzieży, szkolny Klub Krwiodawstwa, Gazetka Ruszek News, zajęcia sportowe, wolontariat szkolny.
5. Rozpropagowywano telefony zaufania dla ofiar i sprawców przemocy, umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły, Facebook, Instangram.
6. Utrzymywano stały kontakt z kuratorami społecznymi i zawodowymi – wymiana informacji o uczniach, szczególny nadzór nad rodzinami, w których występują znamiona przemocy.
7. Przeprowadzono badania i działania diagnostyczne w zakresie rozpoznawania znamion przemocy oraz analizę sytuacji rodzinnej uczniów.

8. Przeprowadzono szkolenia dla pedagogów obejmujące tematykę przemocy domowej.
9. Współdziałano z instytucjami (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Pułtusk, Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk, Sąd Rejonowy w Pułtusk) w zakresie rozpoznawania i zapobiegania przemocy oraz wspierania osób (uczniów i ich rodziców) dotkniętych problemem.
10. Prowadzono zajęcia na temat przeciwdziałania przemocy (szkolnej i domowej) przez wychowawców, pedagogów szkolnych, wskazywanie miejsc, instytucji i osób zajmujących się świadczeniem profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy.
11. Prowadzono rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami uczniów zagrożonych zjawiskiem przemocy.

**Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi
w Pułtusk**

W zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie szkoła w 2023 roku zrealizowała następujące działania:

1. Realizowany został Program Wychowawczo-Profilaktyczny Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Skargi w Pułtusk uwzględniające ww. treści.
2. Podnoszono świadomość uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie przemocy w rodzinie poprzez zorganizowanie profilaktycznych lekcji wychowawczych, pokazu filmów edukacyjnych, spotkań z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk, uczestnictwo w szkoleniach.
3. Udostępniono uczniom, rodzicom i nauczycielom trzy filmy psychoedukacyjne pt. „Reaguj na przemoc wobec dzieci”.
4. Upublicznione zostały na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej szkoły adresy i telefony instytucji pomocowych i telefonów zaufania (w tym udzielających pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie).
5. Współdziałano z instytucjami (Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk, Sąd Rejonowy w Pułtusk) w zakresie rozpoznawania i zapobiegania przemocy oraz wspierania osób (uczniów i ich rodziców) dotkniętych problemem.
6. Udzielano wsparcia psychologicznego oraz pedagogicznego uczniom i rodzicom, którzy doświadczyli przemocy w rodzinie.

**Zespół Szkół im. Bolesława Prusa
w Pułtusku**

Działania prowadzone w 2023 r. przez szkołę w ramach realizacji zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 w Pułtusku:

1. Realizowany został Program Profilaktyczno -Wychowawczy Szkoły, który zawierał zadania związane z profilaktyką agresji i przemocy oraz wychowaniem prorodzinnym.
2. Zrealizowano program dla społeczności szkolnej „Mądra Głowa”.
3. Udzielono pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez: porady i konsultacje pedagoga i psychologa w szkole dla ucznia i rodzica, prowadzone były mediacje w sytuacjach konfliktu rodzic-dziecko, w razie konieczności kierowano sprawy do Sądu Rejonowego, Policji lub Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
4. Rozpowszechniano informacje na temat procedury „Niebieskie Karty”. Wśród rodziców, uczniów i nauczycieli udostępniono ulotki, umieszczono informację w gablotach szkolnych.
5. Pedagog szkolny uczestniczył w spotkaniach grup diagnostyczno-pomocowych w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku.
6. Współdziałano z instytucjami (Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku, Sąd Rejonowy w Pułtusku) w zakresie rozpoznawania i zapobiegania przemocy oraz wspierania osób (uczniów i ich rodziców) dotkniętych problemem.

**Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Anny Karłowicz
w Pułtusku**

W roku 2023 w placówce zostały zrealizowane następujące działania na rzecz zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy i agresji w rodzinie:

1. Przeprowadzono cykl zajęć warsztatowych pod hasłem: „Potrafimy sobie radzić z agresją, bo zamieniamy przeMOC na poMOC”, „Mamy i znamy swoje prawa”, „Jesteś moim przyjacielem znaczysz dla mnie bardzo wiele”, „Jak radzić sobie z agresją”, „Radzę sobie z sytuacją trudną czyli przeciwdziałanie przemocy i agresji”, „Kultura to wartość – stop agresji i przemocy”.

2. Zorganizowano przemarsz w ramach Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka pod nazwą: „Nasze prawa, ważna sprawa” uświadamiający uczniom, że mają prawo do życia bez przemocy.
3. Przeprowadzono przez psychologa i pedagogów szkolnych dla uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej i Publicznej Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy warsztatów psychoedukacyjnych oraz Treningu Umiejętności Społecznych rozwijających umiejętności społeczne oraz uczących konstruktywnych metod rozładowania agresji i rozwiązywania, tj.: „Budowanie pozytywnych relacji między uczniami”, „Asertywność receptą na właściwe relacje z otoczeniem”, „Zamiast agresji dobra zabawa”.
4. Przeprowadzono warsztaty edukacyjne w klasach Publicznej Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Zorganizowano projekcje podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych, filmów instruktażowych dotyczących problemu agresji i przemocy: „Powstrzymać agresję”, „Co jest dobre, co jest złe?”, „NIE dla agresji i przemocy”, „Stop przemocy” oraz „Słowa i znaki”.
6. Zorganizowano spotkania dla wychowanków Ośrodka ze szkolnym koordynatorem ds. bezpieczeństwa nt. przeciwdziałania agresji i przemocy.
7. Zorganizowano konkursy plastyczne dla uczniów i wychowanków Ośrodka pod hasłem: „Jestem uprzejmy i życzliwy”, „Stop agresji” oraz „Nasz kolorowy świat bez agresji i przemocy”.
8. Zorganizowano i przeprowadzono w Ośrodku gry i zabawy dla uczniów/wychowanków mające na celu rozpoznawanie przyczyn agresji, opanowanie i przezwyciężanie złości i agresji oraz właściwe jej rozwiązywanie, pt. „Trzy życzenia”, „Za i przeciw”, „Mowa ciała”, „Balonowa bitwa”.
9. Przeprowadzono pogadanki z uczniami i wychowankami Ośrodka na temat radzenia sobie w sytuacji doświadczenia przemocy w rodzinie.
10. Przeprowadzono konsultacje z rodzicami na temat procedur postępowania oraz sposobów radzenia sobie w sytuacji przejawiania przemocy ze strony innego członka rodziny.
11. Przeprowadzono konsultacje z nauczycielami na temat procedur postępowania oraz sposobów radzenia sobie w sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie ucznia.
12. Opracowano i upowszechniono materiał edukacyjny dotyczące sposobu radzenia sobie w sytuacji doświadczenia przemocy ze strony innego członka rodziny.
13. Prowadzono pogadanki z uczniami/wychowankami o przeciwdziałaniu przemocy i agresji połączonych z obejrzeniem prezentacji multimedialnej, filmików edukacyjnych oraz odgrywaniem przez nich scenek dramatycznych.

14. Omawiano w zespołach złożonych z nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców zagadnień dotyczących przeciwdziałania przemocy i agresji w odniesieniu do konkretnych uczniów.

15. Prowadzony był monitoring wieloaspektowego funkcjonowania uczniów i ich rodzin, współpracowano z Sądem Rejonowym w Pułtusk pod kątem właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Podsumowanie

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021– 2026 w roku 2023 przyczyniła się w szczególności do zwiększenia dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą oraz podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Poszczególne działania były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Uwzględniały w szczególności zapobieganie zjawisku przemocy poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej.

Z uwagi na niepewne prognozy i pojawiające się nowe wyzwania oraz potrzeby społeczeństwa, w kolejnych latach ważne będzie zwiększenie nakładów na stworzenie kompleksowego wsparcia rodzinom, podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza dbałość o ich zdrowie psychiczne, a także zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Pułtusk. Pozwoli to zwiększyć skuteczność pomocy świadczonej na rzecz osób doświadczających przemocy.

Sporządzili: Monika Wiśniewska/MOPS

Ewa Zakolska/MOPS

Andrzej Kwiatkowski/MOPS

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Pułtusk
Beata Gmza

